

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจออกข้อบังคับและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หัวหน้าสำนักตุลาการทหารมีอำนาจวางระเบียบราชการศาลทหาร รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ตุลาการศาลทหารในการปฏิบัติตามระเบียบราชการศาลทหาร และให้เจ้ากรมพระธรรมนูญมีอำนาจวางระเบียบราชการกึ่งการทหาร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ และมาตรา ๕)

(๒) กำหนดให้ตุลาการพระธรรมนูญและกึ่งการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง และเพิ่มบทบัญญัติให้ตุลาการศาลทหารมีความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี กับให้มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาศาลทหารและเจ้าหน้าที่ประจำศาลทหาร (เพิ่มมาตรา ๑๑/๑ และมาตรา ๑๑/๒)

(๓) กำหนดให้ศาลจังหวัดทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้ทุกบทกฎหมาย เว้นแต่คดีที่จำเลยมียศทหารชั้นสัญญาบัตร และให้การพิพากษาคดีของศาลทหารสอดคล้องกับ มาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ และมาตรา ๖๐)

(๔) ยกเลิกอำนาจของผู้บังคับบัญชาทหารในการสั่งควบคุมตัวผู้ต้องหาซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร (ยกเลิกมาตรา ๔๖)

(๕) กำหนดสิทธิของผู้เสียหายและจำเลย โดยกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารในเวลาปกติ และมีสิทธิแต่งตั้งทนายว่าต่างได้นอกจากนี้ ให้จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายแก้ต่างได้ในศาลทหารทั้งในเวลาปกติและในเวลาไม่ปกติ และให้ศาลทหารตั้งทนายให้แก่จำเลยโดยให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายที่ศาลตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการอุทธรณ์และฎีกา โดยแก้ไขระยะเวลาอุทธรณ์และฎีกา และกำหนดให้คู่ความอาจอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึกษา หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกษาได้ และให้คดีถึงที่สุดในศาลทหารกลาง นอกจากนี้ กำหนดให้คู่ความสามารถอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลทหารสูงสุด แก้ไขหลักเกณฑ์

ในการฎีกาปัญหาข้อเท็จจริง และกำหนดให้มีการอนุญาตให้ฎีกาในคดีที่ต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงโดยตุลาการพระธรรมนูญหรือรับรองฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงโดยหัวหน้าอัยการทหาร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ และเพิ่มมาตรา ๖๑/๑ และมาตรา ๖๒/๑)

(๗) แก้ไขการบังคับคดีในกรณีหญิงมีครรภ์ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต และกำหนดหน้าที่ของศาลทหารชั้นต้นที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลาง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔)

(๘) กำหนดผู้มีอำนาจสั่งลงโทษกรณีจำเลยอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ในบังคับบัญชาของทหาร และกรณีเป็นคำพิพากษาของศาลประจำหน่วยทหาร และศาลอาญาศึก (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๕)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติหลายมาตราไม่เหมาะสมกับกาลสมัยเนื่องจากโครงสร้างและกิจการทางทหารได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และบทบัญญัติบางมาตราไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้ตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมได้โดยสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพรรคดีตลอดถึงการที่จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาบังคับคดีนั้น
เป็นอำนาจของศาลทหารซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย
และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ให้หัวหน้าสำนักตุลาการทหารวางระเบียบราชการศาลทหารเพื่อให้กิจการของ
ศาลทหารดำเนินไปโดยเรียบร้อย และให้คำแนะนำแก่ตุลาการศาลทหารในการปฏิบัติตามระเบียบ
วิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายให้เป็นไปโดยถูกต้อง

ให้เจ้ากรมพระธรรมนูญโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจ
วางระเบียบราชการอัยการทหารเพื่อให้กิจการของอัยการทหารดำเนินไปโดยเรียบร้อย

ระเบียบราชการศาลทหารและระเบียบราชการอัยการทหารตามวรรคสี่และวรรคห้า
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ และมาตรา ๑๑/๒ แห่ง
พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

“มาตรา ๑๑/๑ โดยที่ตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารเป็นตำแหน่ง
เจ้าพนักงานในการยุติธรรม ให้ตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง
เพื่อให้ดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมได้อย่างสมเกียรติ โดยเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนและเงินประจำ
ตำแหน่งของผู้พิพากษาหรือตุลาการศาลอื่น และพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไป
ตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๑/๒ ให้ตุลาการพระธรรมนูญและตุลาการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่
ในศาลทหารมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

เมื่อตุลาการพระธรรมนูญได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำศาลทหารใด
ให้มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาเจ้าศาลทหารและเจ้าหน้าที่ประจำศาลทหารนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร
พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น

“มาตรา ๑๙ ศาลจังหวัดทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้ทุกบทกฎหมาย
เว้นแต่คดีที่จำเลยมียศทหารชั้นสัญญาบัตร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร
พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๐

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ ศาลทหารในเวลาปกติ บุคคลเหล่านี้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา

(๑) อัยการทหาร

(๒) ผู้เสียหาย

ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดี แทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ ให้อัยการทหารเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๕ ให้ผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้ตามมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง มีสิทธิแต่งตั้งทนายว่าต่างได้

ในศาลทหารทุกศาล จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายแก้ต่างได้

ทนายต้องเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความหรือทนายตามข้อบังคับที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เมื่อทนายได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้ว่าต่างหรือแก้ต่างได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๖ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการ ก็ให้ศาลตั้งทนายให้

ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายที่ศาลตั้งตามมาตรา นี้ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสภาวะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่งเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง

ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงตั้งที่กล่าวในฟ้อง ให้ศาลยกฟ้องคดีนั้น เว้นแต่ข้อแตกต่างนั้นมิใช่ในข้อสาระสำคัญและทั้งจำเลยมิได้หลงต่อสู ศาลจะลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้ความนั้นก็ได้

ในกรณีที่ข้อแตกต่างนั้นเป็นเพียงรายละเอียด เช่น เกี่ยวกับเวลาหรือสถานที่
กระทำความผิด หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ กระชอก รีดเอาทรัพย์ มือโกง
โกงเจ้าหนี้ ยักยอก รับของโจร และทำให้เสียหาย หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดโดยเจตนา
กับประมาท มิให้ถือว่าต่างกันในข้อสาระสำคัญ ทั้งนี้ให้ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่อง
เกินคำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ เว้นแต่จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ฟ้องผิดไป
เป็นเหตุให้จำเลยหลงผิดผู้ แต่ทั้งนี้ศาลจะลงโทษจำเลยเกินอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้
สำหรับความผิดที่โจทก์ฟ้องไม่ได้

ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงบางข้อดังกล่าวในฟ้อง และตามที่ปรากฏในทางพิจารณา
ไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษ ห้ามมิให้ศาลลงโทษจำเลยในข้อเท็จจริงนั้น ๆ

ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงตามฟ้องนั้นโจทก์สืบสม แต่โจทก์อ้างฐานความผิด
หรือบทมาตราผิด ศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้

ถ้าความผิดตามที่ฟ้องนั้นรวมการกระทำหลายอย่าง แต่ละอย่างอาจเป็นความผิดได้
อยู่ในตัวเอง ศาลจะลงโทษจำเลยในการกระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่พิจารณาได้ความก็ได้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร
พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์และฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้
คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหาร โจทก์ จำเลย ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการตามมาตรา ๓๐
หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ อาจอุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่าน
คำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง ทั้งนี้ ให้ยื่นต่อศาลทหารชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง

การอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการหรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาสี่
หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาสี่คดีตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ เมื่อศาลทหารกลาง
ได้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งแล้ว ให้เป็นอันถึงที่สุด”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญ
ศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘

“มาตรา ๖๑/๑ การอุทธรณ์เฉพาะปัญหาหลักกฎหมายให้อุทธรณ์โดยตรงไปยัง
ศาลทหารสูงสุด แต่หากมีฝ่ายอื่นซึ่งมีสิทธิอุทธรณ์ ได้อุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริงด้วย ให้ถือว่าผู้อุทธรณ์
เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวอุทธรณ์ต่อศาลทหารกลาง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลทหารชั้นต้น ให้ศาลทหารชั้นต้นพิจารณา และมีคำสั่งว่าเป็นการอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายต่อศาลทหารสูงสุดหรือไม่ ในกรณีที่ศาลทหารชั้นต้น เห็นว่าเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ให้ส่งสำนวนไปยังศาลทหารกลาง กรณีดังกล่าวผู้อุทธรณ์ อาจยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลทหารชั้นต้นนั้นไปยังศาลทหารสูงสุดภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันฟังคำสั่งศาลทหารชั้นต้น

“ถ้าศาลทหารสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งเป็นอุทธรณ์ในปัญหา ข้อเท็จจริง ให้ส่งสำนวนไปให้ศาลทหารกลางพิจารณาพิพากษาต่อไป”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๒ ในคดีที่ศาลทหารกลางพิพากษายืนตามศาลทหารชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์ โดยอาศัยข้อเท็จจริง หรือพิพากษากันให้ลงโทษ หรือแก้ไขเล็กน้อย และจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือศาลทหารชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุก จำเลยไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้ศาลทหารกลางพิพากษา แก้ไขมากก็ตาม ถ้าศาลทหารกลางยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่วางมานี้ ห้ามมิให้ฎีกาในปัญหา ข้อเท็จจริง”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญ ศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

“มาตรา ๖๒/๑ ในคดีที่ห้ามมิให้ฎีกาตามมาตรา ๖๒ ถ้าตุลาการพระธรรมนูญนายโต ซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลทหารชั้นต้นหรือศาลทหารกลาง พิจารณาเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลทหารสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรือหัวหน้าอัยการทหารลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลทหารสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกาไว้พิจารณาต่อไป”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔๖ มาตรา ๒๔๗ และมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๕ คำพิพากษาของศาลทหารเว้นแต่ศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดี แทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๔๐ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไป

ตามคำพิพากษา ถ้าเป็นคำพิพากษาของศาลทหารซึ่งนั่งพิจารณา ณ ศาลพลเรือนและมีผู้พิพากษา ศาลพลเรือนเป็นตุลาการตามมาตรา ๓๗ ให้บังคับคดีไปตามมาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนคำพิพากษาของศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึก ตามมาตรา ๕๐ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้ทีเดียว เว้นแต่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเป็นหญิง ถ้ามีครรภ์อยู่ ให้รอไว้จนพ้นกำหนดสามปี นับแต่คลอดบุตร แล้วให้สตรีโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต เว้นแต่เมื่อบุตรถึงแก่ความตาย ก่อนพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ในระหว่างสามปีนับแต่คลอดบุตร ให้หญิงนั้นเลี้ยงดูบุตรตามความเหมาะสม ในสถานที่ที่สมควรแก่การเลี้ยงดูบุตรภายในเรือนจำ

ศาลทหารชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลางในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษา เช่นว่านี้ยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลทหารกลางจะได้พิพากษายืน”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ คือ

- (๑) นายทหารผู้บังคับบัญชาเหล่าซึ่งมีตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป หรือมีตำแหน่งชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไปที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดทหาร ศาลมณฑลทหาร หรือศาลทหารกรุงเทพ
- (๒) นายทหารซึ่งมีตำแหน่งผู้บัญชาการมณฑลทหาร หรือผู้บังคับการจังหวัดทหาร เป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษในกรณีที่จำเลยอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ใต้บังคับบัญชาของทหาร
- (๓) ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาหน่วยทหารเป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลประจำหน่วยทหาร
- (๔) ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดในหน่วยทหาร เรือรบ ปืน หรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของทหารเป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลอาญาศึก”

มาตรา ๑๘ บรรดาหลักบังคับและระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือระเบียบที่ออกตามบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ ให้ตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารซึ่งรับเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหารอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดิมที่ได้รับอยู่ตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการทหารท้ายกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหารต่อไป จนกว่าระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารตามบทบัญญัติมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จะมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๕๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางมาตราที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้ตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมได้อย่างสมเกียรติ จึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การออกกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

แก้ไขให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจออกข้อบังคับและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้แทนการออกกฎกระทรวงในปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เช่น ระเบียบว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งของตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหาร ตามร่างมาตรา ๑๑/๑ ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการลุทธิรณ์ของผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการหรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ตามร่างมาตรา ๖๑ (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔) ให้หัวหน้าสำนักตุลาการทหารซึ่งเป็นตำแหน่งที่เทียบได้กับประธานศาลอื่น ๆ มีอำนาจแทนเจ้ากรมพระธรรมนูญในการวางระเบียบราชการศาลทหาร รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ตุลาการศาลทหารในการปฏิบัติตามระเบียบราชการศาลทหาร และให้เจ้ากรมพระธรรมนูญมีอำนาจวางเฉพาะระเบียบราชการอัยการทหาร ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

(๒) การกำหนดเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งและความเป็นอิสระของตุลาการพระธรรมนูญและตุลาการที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในศาลทหารในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีและการปกครองบังคับบัญชาในศาลทหาร

กำหนดให้ตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง โดยการกำหนดตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษและได้รับเงินเพิ่มนั้น จะต้องออกเป็นระเบียบกระทรวงกลาโหมโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๑/๑) และเพิ่มบทบัญญัติให้ตุลาการพระธรรมนูญและตุลาการศาลทหารมีความอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๙๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กับให้ตุลาการพระธรรมนูญมีอำนาจปกครองบังคับบัญชาศาลทหารและเจ้าหน้าที่ประจำศาลทหารเพื่อให้การปฏิบัติงานในราชการศาลทหารเป็นไปด้วยดี (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๑/๒)

(๓) อำนาจของศาลจังหวัดทหารในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญา

กำหนดให้ศาลจังหวัดทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้ทุกบทกฎหมาย เว้นแต่คดีที่จำเลยมียศทหารชั้นสัญญาบัตร (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙) และกำหนดให้การพิพากษาคดีของศาลทหารสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๐)

(๔) อำนาจของผู้บังคับบัญชาทหารในการสั่งควบคุมผู้ต้องหา

ยกเลิกอำนาจของผู้บังคับบัญชาทหารในการสั่งควบคุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๓๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้การควบคุมบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล (ร่างมาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๔๖)

(๕) สิทธิของผู้เสียหายและจำเลย

กำหนดสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยโดยกำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารในเวลาปกติได้ด้วย เพื่อเพิ่มสิทธิของผู้เสียหายในการฟ้องคดีให้กว้างขึ้นอันเป็นการสอดคล้องกับการรับรองสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๙) นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้เสียหายมีสิทธิแต่งตั้งทนายว่าต่างได้กับกำหนดให้จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายแก้ต่างได้ในศาลทหารทั้งในเวลาปกติและในเวลาไม่ปกติ (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๕) รวมทั้งกำหนดให้ศาลทหารตั้งทนายให้แก่จำเลยโดยให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายที่ศาลตั้งโดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสภาวะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายและจำเลย (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๖)

(๖) การอุทธรณ์และฎีกา

แก้ไขให้โจทก์ จำเลย ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ สามารถยื่นอุทธรณ์และฎีกาได้ภายในระยะเวลาเหมือนกัน คือ สามสิบวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง โดยให้ยื่นต่อศาลทหารชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และกำหนดให้การอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนด รวมทั้งกำหนดให้คู่ความอาจอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกได้และให้คดีถึงที่สุดในการพิจารณากลางเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้ (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑) นอกจากนี้ กำหนดเพิ่มเติมให้คู่ความสามารถอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลทหารสูงสุดเพื่อเป็นการลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาของศาลทหารกลาง และเพื่อให้การวินิจฉัยคดีเฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายเป็นไปโดยรวดเร็ว (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๖๑/๑) แก้ไขหลักเกณฑ์ในการฎีกาปัญหาข้อเท็จจริง ตลอดจนกำหนดให้มีการอนุญาตให้ฎีกาในคดีที่ต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงโดยตุลาการพระธรรมนูญและรับรองฎีกาโดยหัวหน้าอัยการทหารเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๒ และร่างมาตรา ๑๕ เพิ่มมาตรา ๖๒/๑)

(๗) การบังคับคดีในกรณีหญิงมีครรภ์

กำหนดกรณีที่ต้องสั่งคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเป็นหญิงซึ่งมีครรภ์ ให้รอการประหารชีวิตไว้ก่อนจนกว่าจะพ้นกำหนดสามปีนับแต่คลอดบุตร แล้วให้ลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการบังคับคดีในกรณีหญิงมีครรภ์ ตามมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกำหนดหน้าที่ของศาลทหารชั้นต้นที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลาง (ร่างมาตรา ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๔)

(๘) ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

แก้ไขตัวผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจำเลยตามคำพิพากษาของศาลทหาร กรณีที่จำเลยอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ในบังคับบัญชาของทหาร และกรณีเป็นคำพิพากษาของศาลทหารประจำหน่วยทหารและศาลอาญาศึก (ร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๕)

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ กับร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ ธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p style="text-align: center;">..... </p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย ธรรมนูญศาลทหาร</p> <p style="text-align: center;">..... </p>	

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับและระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ข้อบังคับและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”</p>	<p>แก้ไขให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจออกข้อบังคับและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติแทนการออกกฎกระทรวง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕ ศาลทหารทั้งหลายตามพระราชบัญญัตินี้ให้สังกัดอยู่ในกระทรวงกลาโหม</p> <p>ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบในทางธุรการของศาลทหารให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย แต่การพิจารณาคดีตลอดถึงการที่จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาบังคับคดีนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลทหารโดยเฉพาะ</p> <p>ให้เจ้ากรมพระธรรมนูญโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจวางระเบียบราชการของศาลทหารและอัยการทหารเพื่อให้กิจการของศาลทหารและอัยการทหารดำเนินไปโดยเรียบร้อย</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๕ ศาลทหารทั้งหลายตามพระราชบัญญัตินี้ให้สังกัดกระทรวงกลาโหม</p> <p>ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบในทางธุรการของศาลทหารให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย</p> <p>การพิจารณาบรรดคดีตลอดถึงการที่จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาบังคับคดีนั้นเป็นอำนาจของศาลทหารซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์</p> <p>ให้หัวหน้าสำนักตุลาการทหารวางระเบียบราชการศาลทหาร เพื่อให้กิจการของศาลทหารดำเนินไปโดยเรียบร้อย และให้คำแนะนำแก่ตุลาการศาลทหารในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายให้เป็นไปโดยถูกต้อง</p> <p>ให้เจ้ากรมพระธรรมนูญโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจวางระเบียบราชการอัยการทหารเพื่อให้กิจการของอัยการทหารดำเนินไปโดยเรียบร้อย</p> <p>ระเบียบราชการศาลทหารและระเบียบราชการอัยการทหารตามวรรคสี่และวรรคห้า ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”</p>	<p>แก้ไขให้หัวหน้าสำนักตุลาการทหารซึ่งเป็นตำแหน่งที่เทียบได้กับประธานศาลอื่น ๆ มีอำนาจวางระเบียบราชการศาลทหาร ตลอดจนให้คำแนะนำแก่ตุลาการศาลทหารในการปฏิบัติตามระเบียบราชการศาลทหาร และให้เจ้ากรมพระธรรมนูญมีหน้าที่วางระเบียบราชการอัยการทหาร โดยให้ประกาศระเบียบราชการศาลทหารและระเบียบราชการอัยการทหารในราชกิจจานุเบกษา</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ และมาตรา ๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘</p> <p>“มาตรา ๑๑/๑ โดยที่ตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารเป็นตำแหน่งเจ้าพนักงานในการยุติธรรมให้ตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเพื่อให้ดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมได้อย่างสมเกียรติโดยเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนและเงินประจำตำแหน่งของผู้พิพากษาหรือตุลาการศาลอื่น และพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง</p> <p>มาตรา ๑๑/๒ ให้ตุลาการพระธรรมนูญและตุลาการศาลทหารมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย</p> <p>เมื่อตุลาการพระธรรมนูญได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำศาลทหารใด ให้มีอำนาจปกครองบังคับบัญชาจำศาลทหารและเจ้าหน้าที่ประจำศาลทหารนั้น”</p>	<p>กำหนดให้ตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งเพื่อให้ดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมได้อย่างสมเกียรติ</p> <p>กำหนดให้ตุลาการพระธรรมนูญและตุลาการศาลทหารมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๙๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้ตุลาการพระธรรมนูญมีอำนาจบังคับบัญชาจำศาลทหารและเจ้าหน้าที่ประจำศาลทหารเพื่อให้การปฏิบัติงานในราชการศาลทหารเป็นไปด้วยดี</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๙ ศาลจังหวัดทหาร มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้ทุกบทกฎหมายเว้นแต่คดีที่จำเลยมียศทหารชั้นสัญญาบัตร</p> <p>คดีที่กฎหมายมิได้กำหนดอัตราโทษอย่างต่ำหรือกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับไม่เกินกำหนดนี้ ถ้าศาลจังหวัดทหารเห็นควรยกฟ้องโจทก์หรือเห็นควรลงโทษจำเลยแต่ละกระหังจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับไม่เกินกำหนดนี้ ก็ให้พิพากษาได้</p> <p>คดีที่ศาลจังหวัดทหารไม่มีอำนาจพิพากษาให้ศาลจังหวัดทหารหักความเห็นส่งสำนวนไปให้ศาลมณฑลทหารหรือศาลทหารกรุงเทพพิพากษา แล้วแต่กรณี</p> <p>มาตรา ๔๖ การควบคุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ตามความในมาตรา ๑๖ นั้นไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้บังคับบัญชาทหารมีอำนาจสั่งควบคุมได้โดยอนุโลมตามอำนาจลงทัณฑ์ซึ่งในกฎหมายว่าด้วยวินัย</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๙ ศาลจังหวัดทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาได้ทุกบทกฎหมาย เว้นแต่คดีที่จำเลยมียศทหารชั้นสัญญาบัตร”</p> <p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๐</p>	<p>เพิ่มอำนาจพิพากษาคดีให้แก่ศาลจังหวัดทหารเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ</p> <p>ยกเลิกอำนาจของผู้บังคับบัญชาทหารในการสั่งควบคุมตัวผู้ต้องหาซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามมาตรา ๓๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้การคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๔	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ทหาร แต่การสั่งควบคุมตามอำนาจดังกล่าวของผู้ลงทัณฑ์ซึ่งทุกชั้นรวมกันต้องไม่เกินเก้าสิบวัน</p> <p>ในกรณีที่ถูกหมายว่าด้วยวินัยทหารมิได้ระบุผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ซึ่งหรือผู้รับทัณฑ์ซึ่งไว้หรือให้อำนาจลงทัณฑ์ซึ่งไว้อย่างสูงไม่ถึงเก้าสิบวัน ให้นายทหารซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไปเป็นผู้มีอำนาจสั่งควบคุมหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินเก้าสิบวัน ถ้าไม่มีนายทหารซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ผู้บัญชาการกองพลขึ้นไปหรือผู้ต้องหาอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาก็ให้ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุด ณ ที่นั้น เป็นผู้มีอำนาจสั่งควบคุม</p> <p>ในกรณีที่ต้องหาเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะที่กระทำความผิดและเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร แต่ขณะที่ตกเป็นผู้ต้องหาผู้นั้นมิได้รับราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมหรือเป็นผู้ที่ถูกปลดจากกองประจำการแล้ว หรือเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามมาตรา ๑๖ (๕) แต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารยังมิได้จัดเข้ารับราชการในกองประจำการในสังกัดหน่วยทหารใด ให้นายทหารซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกขึ้นไปในท้องที่ที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือในท้องที่ที่จับตัวผู้ต้องหาได้ เป็นผู้มีอำนาจสั่งควบคุมหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินเก้าสิบวัน</p>		

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>การควบคุมผู้ต้องหาให้ถือว่าเป็นการควบคุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>มาตรา ๕๙ ศาลทหารในเวลาปกติให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา แต่ถ้าผู้เสียหายมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแล้ว ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์</p> <p>ศาลทหารในเวลาไม่ปกติหรือศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ ให้อัยการทหารเท่านั้นที่มีอำนาจเป็นโจทก์ ผู้เสียหายจะเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ก็ตาม ต้องมอบคดีให้อัยการทหารเป็นโจทก์</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๕๙ ศาลทหารในเวลาปกติ บุคคลเหล่านี้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา</p> <p>(๑) อัยการทหาร</p> <p>(๒) ผู้เสียหาย</p> <p>ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ ให้อัยการทหารเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา”</p> <p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	<p>กำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมิได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารในเวลาปกติได้ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับการรับรองสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕๕ ศาลทหารในเวลาปกติ ให้ผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้ตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง</p> <p>ศาลทหารในเวลาปกติและศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ให้จำเลยแต่งตั้งทนายได้</p> <p>ทนายต้องเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความหรือทนายความที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เมื่อทนายได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้ว่าต่างหรือแก้ต่างได้</p> <p>ศาลอาญาสี่กหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาสี่กตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ ห้ามแต่งตั้งทนาย</p> <p>มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕</p> <p>(๑) ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้งทนายให้</p> <p>(๒) ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีแต่ไม่ถึงสิบปี ถ้าจำเลยแถลงต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาว่าจำเลยยากจนและต้องการทนาย ก็ให้ศาลตั้งทนายให้ ในกรณีศาลอาจไต่สวนเพื่อให้ได้ความว่าจำเลยเป็นคนยากจนจริง</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>“มาตรา ๕๕ ให้ผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้ตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง มีสิทธิแต่งตั้งทนายว่าต่างได้</p> <p>ในศาลทหารทุกศาล จำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายแก้ต่างได้ ทนายต้องเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความหรือทนายตามข้อบังคับที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เมื่อทนายได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้ว่าต่างหรือแก้ต่างได้”</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน</p> <p>“มาตรา ๕๖ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ศาลตั้งทนายให้</p> <p>ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้งทนายให้</p> <p>ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายที่ศาลตั้งตามมาตรา ๖ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสภาวะทางเศรษฐกิจ</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>กำหนดให้ผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามมาตรา ๕๙ มีสิทธิแต่งตั้งทนายว่าต่างได้ และให้จำเลยแต่งตั้งทนายแก้ต่างในศาลทหารได้ทั้งในเวลาปกติและในเวลาไม่ปกติ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายและจำเลย</p> <p>กำหนดให้ศาลทหารตั้งทนายให้แก่จำเลย โดยให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายที่ศาลตั้งโดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสภาวะทางเศรษฐกิจ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางทหารของจำเลย</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลแก่ทนายที่ศาลตั้งตาม (๑) และ (๒) ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด</p> <p>มาตรา ๖๐ ในการพิจารณาของศาลทหาร ถ้าปรากฏว่าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้องเพียงรายละเอียด เช่นเกี่ยวกับเวลา หรือสถานที่กระทำความผิด หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอก รับขงโจร หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานโดยเจตนากับประมาท มิให้ถือว่าต่างกัน ในข้อสาระสำคัญอันจะเป็นเหตุให้ศาล ยกลงฟ้อง เว้นแต่จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ฟ้องผิดไปเป็นเหตุให้จำเลยหลงข้อต่อสู้</p>	<p>ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”</p> <p>มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่งเกินคำขอ หรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง</p> <p>ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง ให้ศาลยกฟ้องคดีนั้น เว้นแต่ข้อแตกต่างนั้นมีไว้ในข้อสาระสำคัญและทั้งจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ศาลจะลงโทษจำเลยตามข้อเท็จจริงที่ได้ความขึ้นก็ได้</p> <p>ในกรณีที่ข้อแตกต่างนั้นเป็นเพียงรายละเอียด เช่นเกี่ยวกับเวลาหรือสถานที่กระทำความผิด หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ยักยอก รับขงโจร และทำให้เสียทรัพย์ หรือต่างกันระหว่างการกระทำผิดโดยเจตนากับประมาท มิให้ถือว่าต่างกัน ในข้อสาระสำคัญ ห้ามมิให้ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้น เป็นเรื่องเกินคำขอหรือเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ เว้นแต่จะปรากฏแก่ศาลว่าการที่ฟ้องผิดไปเป็นเหตุให้จำเลย หลงต่อสู้ แต่ทั้งนี้ศาลจะลงโทษจำเลยเกินอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดที่โจทก์ฟ้องไม่ได้</p>	<p>เพื่อให้การพิพากษาคดีของศาลทหารสอดคล้องกับมาตรา ๑๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๒ และ มาตรา ๖๓ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาปกติ โจทก์หรือจำเลยอุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสิบห้าวัน ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการตามมาตรา ๓๖ หรือผู้มีอำนาจ สั่งลงโทษอุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้จำเลยฟัง</p>	<p>ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงบางข้อดังกล่าวในฟ้อง และตามที่ปรากฏในทางพิจารณาไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ประสงค์ ให้ลงโทษ ห้ามมิให้ศาลลงโทษจำเลยในข้อเท็จจริงนั้น “ ถ้าศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงตามฟ้องนั้นโจทก์สำสม แต่โจทก์อ้างฐานความผิดหรือบทมาตราผิด ศาลมีอำนาจ ลงโทษจำเลยตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้ ถ้าความผิดตามที่ฟ้องนั้นรวมการกระทำหลายอย่าง แต่ละอย่างอาจเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลจะลงโทษ จำเลยในการกระทำผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่พิจารณา ได้ความก็ได้”</p> <p>มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่ง พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วย การอุทธรณ์และฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลทหาร โจทก์ จำเลย ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ตุลาการตามมาตรา ๓๐ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ อาจอุทธรณ์ หรือฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่าน คำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง ทั้งนี้ ให้ยื่นต่อศาลทหาร ชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง</p>	<p>แก้ไขระยะเวลาอุทธรณ์และฎีกา และกำหนด ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทน ศาลอาญาศึก สามารถอุทธรณ์ได้และคดีถึงที่สุดในศาล ทหารกลาง เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ และศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา</p>	<p>การอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการหรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่กระทรวงกลาโหมกำหนด</p> <p>คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๓ เมื่อศาลทหารกลางได้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งแล้ว ให้เป็นอันถึงที่สุด”</p> <p>มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘</p> <p>“มาตรา ๖๑/๑ การอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย ให้อุทธรณ์โดยตรงไปยังศาลทหารสูงสุด แต่หากมีฝ่ายอื่นซึ่งมีสิทธิอุทธรณ์ ได้อุทธรณ์ปัญหาข้อเท็จจริงด้วย ให้ถือว่าผู้อุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวอุทธรณ์ต่อศาลทหารกลาง</p> <p>การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลทหารชั้นต้นให้ศาลทหารชั้นต้นพิจารณาและมีคำสั่งว่าเป็นการอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายต่อศาลทหารสูงสุดหรือไม่ ในกรณีที่ศาลทหารชั้นต้นเห็นว่าเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ให้ส่งสำนวนไปยังศาลทหารกลาง กรณีดังกล่าวผู้อุทธรณ์อาจยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลทหารชั้นต้นนั้นไปยังศาลทหารสูงสุดภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันฟังคำสั่งศาลทหารชั้นต้น</p>	<p>กำหนดให้คู่ความสามารถอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลทหารสูงสุด เพื่อเป็นการลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาของศาลทหารกลาง และเพื่อให้การวินิจฉัยคดีเฉพาะในปัญหาข้อกฎหมายเป็นไปโดยรวดเร็ว</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๒ ในคดีที่ศาลทหารกลางพิพากษายืนตามศาลทหารชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์โดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือพิพากษายืนให้ลงโทษ หรือแก้ไขเล็กน้อย และจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปี หรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับแต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือศาลทหารชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับแม้ศาลทหารกลางพิพากษาแก้ไขมากก็ตาม ถ้าศาลทหารกลางยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามี ห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง และในกรณีเช่นนี้มีให้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญามาใช้บังคับ</p>	<p>ถ้าศาลทหารสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ให้ส่งสำเนาไปให้ศาลทหารกลางพิจารณาพิพากษาต่อไป”</p> <p>มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๒ ในคดีที่ศาลทหารกลางพิพากษายืนตามศาลทหารชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์โดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือพิพากษายืนให้ลงโทษ หรือแก้ไขเล็กน้อย และจำคุกจำเลยไม่เกินห้าปีหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือศาลทหารชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้ศาลทหารกลางพิพากษาแก้ไขมากก็ตาม ถ้าศาลทหารกลางยังคงลงโทษจำเลยไม่เกินกำหนดที่ว่ามี ห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง”</p> <p>มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘</p> <p>“มาตรา ๖๒/๑ ในคดีที่ห้ามมิให้ฎีกาตามมาตรา ๖๒ มีตุลาการพระธรรมนูญใดซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อ</p>	<p>แก้ไขหลักเกณฑ์ในการฎีกาปัญหาข้อเท็จจริง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญา</p> <p>กำหนดให้มีการอนุญาตให้ฎีกาในคดีที่ต้องห้ามมิให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงโดยตุลาการพระธรรมนูญ</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๖๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๖ ถึงมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๐ คำพิพากษาของศาลทหารเว้นแต่ศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๐ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ถ้าเป็นคำพิพากษาของศาลทหารซึ่งนั่งพิจารณา ณ ศาลพลเรือนและมีผู้พิพากษาศาลพลเรือนเป็นตุลาการตามมาตรา ๓๗ ให้บังคับคดีไปตามมาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>	<p>ในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลทหารชั้นต้นหรือศาลทหารกลาง ที่เคราะห์เห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลทหารสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกาหรือหัวหน้าอัยการทหารลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่ามีเหตุอันควรที่ศาลทหารสูงสุดจะได้วินิจฉัย ก็ให้รับฎีกาไว้พิจารณาต่อไป”</p> <p>มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พุทธศักราช ๒๔๗๙ คำพิพากษาของศาลทหารเว้นแต่ศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๐ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ถ้าเป็นคำพิพากษาของศาลทหารซึ่งนั่งพิจารณา ณ ศาลพลเรือน และมีผู้พิพากษาศาลพลเรือนเป็นตุลาการตามมาตรา ๓๗ ให้บังคับคดีไปตามมาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>	<p>และรับรองฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงโดยหัวหน้าอัยการทหาร เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p> <p>แก้ไขการบังคับคดีในกรณีหญิงมีครรภ์ ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกำหนดหน้าที่ของศาลทหารชั้นต้นที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลาง</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ส่วนคำพิพากษาของศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๖ ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้ทีเดียว เว้นแต่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเป็นหญิง และมีครรภ์อยู่ ให้รอไว้จนคลอดบุตรเสียก่อนแล้วจึงให้ประหารชีวิต</p> <p>ในคดีที่อุทธรณ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ศาลทหารชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลางในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษาเช่นว่านี้ซึ่งไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลทหารกลางจะได้พิพากษายืน</p> <p>มาตรา ๖๕ ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ คือ</p> <p>(๑) นายทหารผู้บังคับบัญชาจำเลยซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป หรือมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไปที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดทหาร ศาลมณฑลทหาร หรือศาลทหารกรุงเทพ</p>	<p>ส่วนคำพิพากษาของศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๕๐ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษจัดการให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้ทีเดียว เว้นแต่ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิตเป็นหญิง ถ้ามีครรภ์อยู่ ให้รอไว้จนพ้นกำหนดสามปีนับแต่คลอดบุตร แล้วให้ลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต เว้นแต่เมื่อบุตรถึงแก่ความตายก่อนพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ในระหว่างสามปีนับแต่คลอดบุตร ให้หญิงนั้นเลี้ยงดูบุตรตามความเหมาะสมในสถานที่ที่สมควรแก่การเลี้ยงดูบุตรภายในเรือนจำ</p> <p>ศาลทหารชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลทหารกลางในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษาเช่นว่านี้ซึ่งไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลทหารกลางจะได้พิพากษายืน”</p> <p>มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๖๕ ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ คือ</p> <p>(๑) นายทหารผู้บังคับบัญชาจำเลยซึ่งมีตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป หรือมีตำแหน่งชั้นผู้บังคับกองพันขึ้นไปที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาตำแหน่งชั้นผู้บัญชาการกองพลขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดทหาร ศาลมณฑลทหาร หรือศาลทหารกรุงเทพ</p>	<p>กำหนดผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ กรณีที่จำเลยอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ในบังคับบัญชาของทหาร และกรณีเป็นคำพิพากษาของศาลประจำหน่วยทหารและศาลอาญาศึก</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>(๒) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการศาลทหารชั้นต้น เป็นผู้มีส่วนลงชื่อในกรณีที่จำเลยอยู่ต่างท้องถิ่น กับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ใต้บังคับบัญชาของทหาร</p> <p>(๓) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการศาลประจำหน่วยทหารหรือศาลอาญาศึกเป็นผู้มีส่วนลงชื่อตามคำพิพากษาของศาลนั้น ๆ</p>	<p>(๒) นายทหารซึ่งมีตำแหน่งผู้บัญชาการมณฑลทหารหรือผู้บังคับการจังหวัดทหาร เป็นผู้มีส่วนลงชื่อในกรณีที่จำเลยอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชาหรือไม่อยู่ใต้บังคับบัญชาของทหาร</p> <p>(๓) ผู้มีส่วนบังคับบัญชาหน่วยทหารเป็นผู้มีส่วนลงชื่อตามคำพิพากษาของศาลประจำหน่วยทหาร</p> <p>(๔) ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดในหน่วยทหาร เรือรบ ป้อม หรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของทหารเป็นผู้มีส่วนลงชื่อตามคำพิพากษาของศาลอาญาศึก”</p> <p>มาตรา ๑๘ บรรดาข้อบังคับและระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือระเบียบที่ออกตามบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p>	<p>กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบรรดากฎหมายลำดับรองที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป</p>

พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘	ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๑๙ ให้ตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารซึ่งรับเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหารอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้รับเงินประจำตำแหน่งเดิมที่ได้รับอยู่ตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการทหารท้ายกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหารต่อไป จนกว่าระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารตามบทบัญญัติมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จะมีผลใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้ตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารได้รับเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหารต่อไป จนกว่าระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตุลาการพระธรรมนูญและอัยการทหารจะมีผลใช้บังคับ</p> <p>เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้</p>